

DÁM, CO MÁM

Stříbro ani zlato nemám, ale co mám, to ti dám: ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod'! (Sk 3:6)

1. čtení: Izajáš 35

Hlavní čtení: Skutky 3:1-10

ÚVOD: CO VLASTNĚ NABÍZÍME?

Milí bratři, milé sestry,

začneme historkou z církevních dějin. Kdysi dávno, v hlubokém středověku, se po Římě procházel papež Inocenc IV. s doktorem teologie, slavným Tomášem Akvinským. Papež poukazoval na nádheru Říma, na moc a bohatství církve. A při tom v jedné chvíli řekl Tomášovi: *Jakožto nástupci apoštola Petra už nemusíme říkat to, co řekl svatý Petr tomu žebrákovi před chrámem: Stříbro ani zlato nemám...* Tomáš se zamyslel a odpověděl: *To je pravda, svatý otče. Ale už ani neříkáte: Vstaň a chod'.*

Je to tak. Církev zbohatla – ve srovnání s prvními křesťany. Církev má vliv a moc, alespoň v některých oblastech světa. Někde se církev dobře uchytila ve společnosti. Ale na druhou stranu se církev často mýjela se svým největším úkolem v našem světě: Dosvědčovat Ježíše Krista. Přinášet evangelium o Pánu Ježíši lidem kolem sebe. Církev často zapomínala svůj základ, na kterém stojí. A tím základem je Ježíš Kristus. Mocný Pán, který z lásky k nám kdysi umíral na kříži, byl vzkříšen, žije a je stále s námi.

I. ZÁZRAK, DIV, ZNAMENÍ

Bratři a sestry, co se v tom dnešním příběhu vlastně stalo? Zázrak. Div. Znamení. To se stalo. Zázrak. Div. Znamení. To jsou tři nejběžnější pojmenování události, o které jsme dnes ze Skutků apoštolských četli. Ale: Co je to **ZÁZRAK**? Zázrak je přímý Boží čin. Skutek, který učiní Bůh, aniž by musel prolamovat zákony přírody. Zákony přírody nejsou při zázraku postaveny na vedlejší kolej. Nejsou popřeny a zrušeny. Fungují a běží dál tak, jak je Bůh sám nastavil. Normálně s námi Bůh jedná skrze řád věcí, který sám vymyslel a sám kontroluje. Ale zároveň si Bůh někdy prosadí právo jednat přímo. Ne zprostředkovaně. Ale přímo. A když Bůh jedná přímo, my lidé mluvíme o zázraku.

Je to stejné jako práce se dřevem. Normálně sekáme dřevo sekerou. Ale někdy (a je to spíš výjimečně) odhodíme sekeru na zem a danou haluz zlomíme o koleno. Nebo: Děti malují obrázky pomocí štětce. Ale někdy štětec odloží, namočí prst do barvy a malují svými prstíčky. Zákony přírody jsou Boží nástroje, kterými Bůh řídí tento svět. On je jejich autor. On tedy zůstává nad nimi. A pokud uzná za vhodné, může pracovat i jaksi vedle nich. Přímou.

A to se stalo tomu člověku, který byl od útlého mládí chromý. Od narození nemohl chodit po svých. A z ničeho nic, po čtyřiceti letech, se mu zpevní chodidla. Z ničeho nic jeho mozek začne dávat rozkazy nohám, aby se pohybovaly – a nohy ty příkazy poslouchají. Z ničeho nic ten muž poprvé v životě udrží rovnováhu. Okamžitě. Překotně. Z vteřiny na vteřinu. On stojí. A chodí. A skáče. A chválí Boha. To je přímý Boží zásah! To je zázrak!

- ⁷ *Vzal ho za pravou ruku a pomáhal mu vstát; a vtom se chromému zpevnily klouby, ⁸ vyskočil na nohy, vzpřimil se a začal chodit. Vešel s nimi do chrámu, chodil, skákal radostí a chválil Boha.*

A je to také **DIV**. Protože se tomu diví ten uzdravený člověk. A protože to, co se stalo, vyrazí dech i lidem kolem nich. Žasnou ti, kteří se také přišli modlit do jeruzalémského chrámu. A tak na ně padne posvátná hrůza, božský děs. Bázeň, která jde ruku v ruce s chválou Božího jména.

- ⁹ *A všichni ho viděli, jak chodí a chválí Boha. ¹⁰ Když poznali, že je to ten, co sedal a žebral před chrámem u Krásné brány, žasli a byli u vytržení nad tím, co se stalo.*

A nakonec: Je to **ZNAMENÍ**. Tato událost je znamení. Znamení čeho? Znamení mocné lásky, kterou Bůh prokazuje lidem skrze Ježíše Krista. Znamení Kristovy moci. To znamení odkazuje do **minulosti**. Věrný Bůh, který se otcům prokazoval v divích a zázracích, je stále při díle, je stále při síle. To znamení odkazuje do **přítomnosti**. Skrze to uzdravení se lidé dozvídají o tom, že Ježíš Kristus je mezi nimi. Živý, vzkříšený, na nebe vzatý Ježíš je stále mezi námi. Nikdy nás neopustil. Nikdy od nás nadobro neodešel. A do třetice: To znamení odkazuje do **budoucnosti**. K novému věku. K Božímu království. Ten člověk poskakující a chválící Boha, který před chvílí neznal nic než závislost na lidech, nemohoucnost a žebroutu, je předzvěstí přicházejícího Božího království. Bůh přece dávno slíbil skrze proroky:

- *Ale vám, kdo se bojíte mého jména, vzejde slunce spravedlnosti se zdravím na paprscích. Rozběhnete se a budete poskakovat jako vykrmení býčci.* (Mal 3:20)

Slunce spravedlnosti vyšlo a svítí nám na cestu. Ježíš Kristus je světlem našeho života a my poskakujeme vsříc Božímú království, kde Kristus bude věčným světlem a věčným zdravím pro nás pro všechny. Na to všechno ukazuje Pán Ježíš ve chvíli, kdy u chrámu skrze apoštoly uzdraví toho chromého žebráka.

Nebo Bůh slibuje ústy proroka Izajáše:

- ³ *Dodejte síly ochablým rukám, pevnosti kolenům klesajícím.* ⁴ *Řekněte nerozhodným srdcím: "Buďte rozhodní, nebojte se! Hle, váš Bůh přichází s pomstou, Bůh, který odplácí, vás přijde spasit."* ⁵ *Tehdy se rozevrou oči slepých a otevrou se uši hluchých.* ⁶ *Tehdy kulhavý poskočí jako jelen a jazyk němého bude plesat. Na poušti vytrysknou vody, potoky na pustině.* (Iz 35:3-6)

Proroci o tom jen mluvili. Vzkříšený Kristus konal a stále tu a tam koná mocná znamení své lásky. A tím nám stále znovu připomíná, že se blíží jeho věk. Věk života. Až totiž jednou Kristus přijde, bude každý z nás uzdraven. Úplně a napořád. V jeho božské blízkosti nás už žádná nemoc vysilovat a sužovat nebude. Ani tělesná, ani duševní. Jednou se nebudeme muset ráno budít s bolestmi v zádech a s křečemi v nohách. Jednou už nebudeme muset jezdit na ozařování, na chemoterapie, na dialýzu. Jednou už nebudeme muset zvracet po silných antibiotikách, které nám navíc ani nezabírají. Jednou se nebudeme muset očkovat. Jednou pomine hřích. A s hříchem zemře také smrt. A se smrtí také jakákoliv nemoc.

Jistě, i v této době Bůh uzdravuje nemocné. Dělá to zpravidla nepřímou: Skrze lékaře, terapeuty, různé specialisty, psychology, skrze léky, prášky, bylinky. A dělá to i přímo. Na vlastní pěst. Zázračně. Okamžitě. Nečekaně. Tomu pevně věřím. A věřím, že tomu nevěřím sám. Ale ještě mnohem víc s nadějí očekávám věk Kristův, věk Božího království, kdy už žádných lékařů, žádných léků, ani žádných zázraků nebude zapotřebí. Protože Panovník Hospodin jednou provždy odstraní hřích, nemoc i smrt.

Vždyť i tento chromý zřejmě opět za nějaký čas onemocněl. Možná už nebyl chabrus na nohy. Ale s nejvyšší pravděpodobností na něco chabrus byl. A každopádně někdy zemřel. Co tím chci zdůraznit? Že každý zázrak je v tomto našem věku z podstaty věci nedokonalý, protože je pouze dočasný, chvilkový. A tak každý Boží zázrak odkazuje k věku, kdy už žádného takového zázraku nebude zapotřebí.

Bratři a sestry, my smíme vyhlížet Boží uzdravení: Tady a teď. Smíme a máme o to Boha prosit. Smíme a máme se za sebe navzájem přimlouvát. Smíme a máme v Boha, v jeho moc i pomoc doufat. Ale tím více smíme vyhlížet den, kdy už ničeho z toho nebude potřeba, protože budeme navěky věků pevně spojeni s Bohem, s tím zdrojem veškerého života.

II. DUCHOVNÍ PONAUCENÍ

Zkusme se teď podívat na dnešní příběh ještě z jiného úhlu. Tento příběh z knihy Skutků apoštolských je totiž také skvělým obrazem toho, co se děje v duchovní rovině. Jinými slovy: Tento příběh z Bible nám přináší silná duchovní poučení.

Ten postižený člověk je obrazem každého z nás. On se narodil jako chromý. I my jsme od narození chromí – duchovně. Nestojíme na svých nohách. Nemůžeme se zvednout a stát rovně před naším Stvořitelem. Naše vlastní nohy nás neunesou. Neovládáme sami sebe. Jsme chromí hříchem. Nejsme zdraví. Jsme duchovně nemocní. Vlastně ani nevíme, jaké to je, být úplně duchovně zdravý. Určitě jsme mockrát zkoušeli sami sebe uzdravit. Možná jsme někdy i měli dojem, že se nám to daří. Že jsme na dobré cestě. Anebo jsme naopak propadali beznaději, cynismu a deziluzi. To, když jsme poznali, že z toho marasmu jménem „hřích“ sami sebe nikdy nevysvobodíme. V těch nejtemnějších okamžicích, kdy jsme ze sebe zoufalí a sami k sobě naprosto pravdiví, vyznáváme spolu s králem Davidem:

- ⁶ *Proti tobě samému jsem zhřešil, spáchal jsem, co je zlé ve tvých očích. A tak se ukážeš spravedlivý v tom, co vyřkneš, ryzí ve svém soudu.* ⁷ *Ano, zrodil jsem se v nepravosti, v hříchu mě počala matka.* ⁸ *Ano, v opravdovosti máš zalíbení, dáváš mi poznávat tajuplnou moudrost.* ⁹ *Zbav mě hříchu, očist' yzopem a budu čistý, umyj mě, budu bělejší nad sníh.* (Ž 51:6-9)

A teď: Co nám na toto duchovní postižení nabízí svět kolem nás? Jak pomáhali lidé tomu chromému? Almužnou! Dávali mu almužnu, ale nikdo ho nedokázal uzdravit. Jen na chvíli ho potěšili. Jen ho kapánek obdarovali. Někdo z jeho blízkých toho chudáka donesl k bráně jménem Krásná, aby tam žebral. A kolemjdoucí mu čas od času dali penízek na přilepšenou. Nic víc.

Co nám nabízí svět na naše duchovní postižení? Co nám radí? Trochu zábavy, trochu odreagování, trochu práce, trochu povyražení. *Cítíš se zle? Lupni si prášek, napij se s přáteli vína, uspořádej párty, makej do úmoru, čti, medituj, jezdi na kole, podívej se na televizi, pomazli se s kočkou nebo se psem, změň zaměstnání, najdi si milence, najdi si milenku, najež se, zahaj hladovku, začni sportovat, válej se dva týdny na pláži.*

Některé rady nejsou vyloženě zlé. Ale žádná z nich nás nezboví hříchu! Žádná z nich nás nevyčistí. Jsou to chabé pokusy. Naprosto neúčinné.

Ten chromý měl každý den trošičku peněz. A možná že ani ne každý den. Ale každopádně byl pořád chromý. A co je horší? Ani od těch apoštolů nečekal nic jiného než nějaký ten peníz. Nějakou tu almužnu. Nějakou tu náplast na své životní trápení. Nečekal od nich nic, co by mu mohlo radikálně pomoci. Zřejmě po těch letech nevěřil, že pro něj ještě existuje naděje na záchranu, naděje na spásu.

A to je také trefný obraz! Ani mnozí lidé nehledají v církvi to podstatné. Nehledají to, co by je mohlo vyléčit. Nehledají toho, který by je mohl zachránit. Přijdou do kostela a chtějí se zasmát a pobavit, aby nemuseli myslet na své chmury. Nebo se chtějí rozptýlit tím, že se dívají po umění, po sochách a po obrazech. Nebo přišli kvůli dobré hudbě. Varhany přece působí léčivě na lidskou duši. Anebo chtějí peníze. Peníze přece vyřeší spoustu problémů, no ne? A když takoví lidé nedostanou v církvi hned to, co chtějí, zklamaně se od církve odvrátí. Řeknou: *Farář nebyl vtipný. Mluvil moc vážně. A pořád zmiňoval jen toho Ježíše. Pisničky jsou staré. Nic pěkného v tom kostele vlastně nemají. A finančně mi také moc nepomohli.*

Jeden konkrétní příklad za všechny: Někteří vedoucí se na táboře ptali děti ze své skupinky, co je nejvíce bavilo na biblických programech. Divadlo je prý bavilo. A co je bavilo nejméně? Když farář četl z Bible. Co tím chci říct? Dávejme lidem jen to, co po nás chtějí a můžeme celý podnik rovnou zavřít!

A teď to přijde, bratři a sestry. Apoštol Petr nenaplní očekávání toho chromého.

- ⁴ Petr spolu s Janem na něj upřeli zrak a řekli: "Pohleď na nás!" ⁵ Obrátil se k nim a čekal, že od nich něco dostane. ⁶ Petr však řekl: "Stříbro ani zlato nemám, ale co mám, to ti dám: ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod!"

On mu nepřišel dát almužnu. On ho přišel uzdravit. My, jakožto Kristova církev, nesmíme nabízet náhražky záchrany. Musíme především nabízet záchranu samu. Zachránce samotného. Všechno ostatní nabízí svět kolem nás – a často mnohem lépe než my. Dokonce bychom ani neměli propadat iluzi, že Kristus po církvi chce především sociální, ekonomickou a charitativní pomoc lidem kolem nás. Kristus nás tu má především proto, abychom mluvili o Kristu. Abychom dosvědčovali Krista. Abychom nabízeli Krista. Vždyť on je tím jediným lékem i lékařem na ten odvěký nejhorší problém člověka: Na jeho hřích a na jeho smrt.

Ten úvodní příběh o Tomáši Akvinském je pravdivý i v dnešní době. Církev má dost prostředků, aby lidem dala stříbro a zlato. Aby lidem poskytla peníze. Ale když jim dává finanční prostředky, když jim hmotně či jinak pomáhá, nezapomíná přitom hlásat skutečné evangelium? Zdá se mi – a tím mluvím i sám proti sobě! – že my ten dnešní příběh z apoštolské doby někdy otáčíme na hlavu. Těm, kteří od nás očekávají pomoc, říkáme: *Stříbro a zlato máme. A dál už nic. Často ani slovíčko o Pánu Ježíši. Ani slovo o kříži, na kterém za nás Kristus umíral. Ani slovo o hříchu, o pokání, o Boží nabídce nového a věčného života. Někdy si to omlouváme: Vždyť lidé po nás chtějí konkrétní hmotnou či finanční pomoc, a ne Pána Ježíše. Tak jim dáme to, co po nás oni chtějí. Snad příště bude čas, síla a chuť dosvědčit jim Krista, zvěstovat evangelium.* Ale znovu: Petr s Janem nedávají to, co od nich ten chromý čeká. Oni mu přinášejí kompletní uzdravení. Oni mu přinášejí toho, který uzdravuje: Ježíše Krista, našeho Pána. A víte co? Ten chromý je nakonec štěstím bez sebe, že mu Pán Ježíš zkřížil cestu.

ZÁVĚR: KRISTA NEVLASTNÍME, KRISTA DOSVĚDČUJEME

Je to vlastně paradox, bratři a sestry. Petr říká, že mu dá to, co má. Ale vždyť on nic nemá! On přece Krista nevlastní! On s Kristem nemůže nakládat, jak se mu zlíbí. On se vzkříšeným Pánem nemůže manipulovat. Kristus je svrchovaný Pán. Ale zároveň i milostivý Pán. Pán, který se rád snížil k tomu ubožákovi a okamžitě ho uzdraví. A tak i my smíme doufat, že ještě mnohé lidi kolem nás Pán Ježíš navštíví, uzdraví, postaví na vlastní nohy a přivede je k novému životu. Garantovat to nemůžeme, protože Krista nevlastníme. Ale doufat v to smíme. A modlit se – to musíme.

Modlitba:

Pane Ježíši Kriste, nechceme tebou manipulovat. My víme, že tě nevlastníme. Nechceme tě ani posílat za dveře, když se snažíme lidem kolem nás pomáhat. My víme, že ty jsi ta nejlepší odpověď na všechny nejhlubší lidské otázky, to nejlepší řešení všech lidských problémů, ten nejlepší pomocník, zachránce, průvodce a přítel. Dotýkej se nás svým slovem a Duchem, abychom byli tvými svědky. Dotýkej se lidí kolem nás, aby na vlastní kůži zakusili tvou uzdravující moc. Amen.